

Život s Cushingovým syndrómom

VÁŠ PES A CUSHINGOV SYNDRÓM

Táto príručka Vám má pomôcť zodpovedať akúkoľvek otázku, týkajúcu sa Cushingovho syndrómu a jeho liečby.

Poskytuje niektoré konkrétne informácie o ochorení a tiež poučenie, ako psovi počas liečby pomáhať.

Pri každodennej aplikácii lieku a pozornom sledovaní situácie sa Váš pes bude čoskoro cítiť omnoho lepšie a rad príznakov spojených s Cushingovým syndrómom pomínie.

ČO JE CUSHINGOV SYNDRÓM?

Pri psoch s Cushingovým syndrómom sa tvorí nadmerné množstvo kortizolu. To môže poškodzovať ostatné orgány a tiež schopnosť samostatnej regulácie telesných funkcií.

STRUČNÝ POPIS

DÔLEŽITÝ HORMÓN

Cushingov syndróm sa vyvíja pri psoch s nadprodukciou kortizolu, dôležitého hormónu, ktorý pomáha regulovať metabolizmus.

Kortizol má dôležitú rolu v metabolizme bielkovín, sacharidov aj tukov. Do obehu sa uvoľňuje počas stresu a pripravuje organizmus na boj či útek (takzvaná reakcia fight or flight).

Kortizol sa tvorí v nadobličkách, čo sú dve malé žľazy s vnútornou sekréciou, umiestnené v brušnej dutine nižšie pod oboma obličkami. Jeho tvorba a uvoľňovanie je riadená hormónom označovaným skratkou ACTH. Samotný ACTH sa tvorí v hypofýze, malej žľaze na spodine mozgu.

Pri zdravých zvieratách koncentrácia kortizolu v krvnej plazme veľmi kolíše, pretože sa telesná potreba kortizolu mení. Počas vzrušenia alebo choroby nadobličky normálne zvyšujú produkciu kortizolu. Ako náhle stres pominie, plazmatická koncentrácia kortizolu sa vráti do normálu.

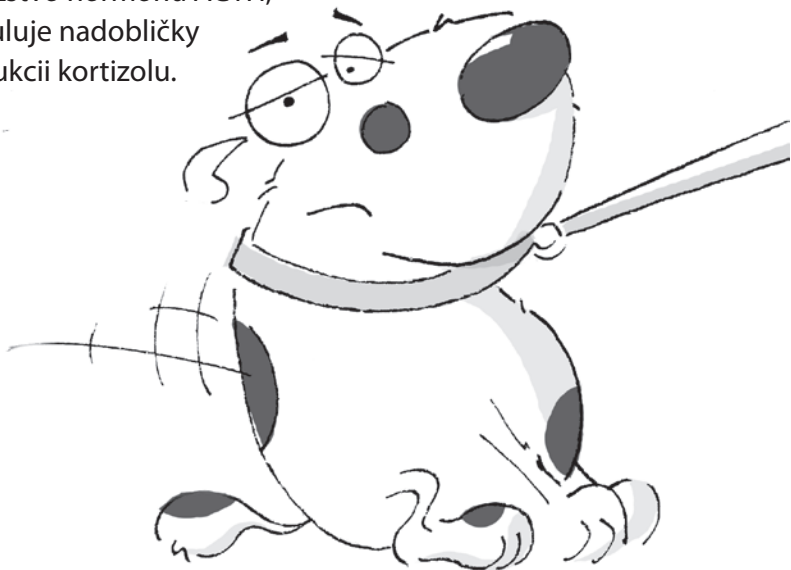
NADPRODUKCIA KORTIZOLU

Psy s Cushingovým syndrómom trpia chronickou nadprodukciou kortizolu počas týždňov a mesiacov. Napriek tomu, že pri chorých psoch hladina kortizolu tiež kolíše, jeho priemerná hladina je omnoho vyššia ako pri zdravých psoch. Nadmerné množstvo kortizolu v cirkulácii má škodlivý vplyv na funkciu mnohých orgánov a na celkový telový metabolizmus.

ČO JE PRÍČINOU CUSHINGOVHO SYNDRÓMU?

Cushingov syndróm spravidla vzniká v dôsledku nádoru hypofýzy (častejšie) alebo nadobličiek (menej často). Nádory bývajú zvyčajne nezhubné. Bez ohľadu na príčinu sa pri psoch s Cushingovým syndrómom časom vyvinie súbor klinických príznakov, ktoré zo začiatku pripomínajú príznaky normálneho starnutia.

Väčšina psov s Cushingovým syndrómom (približne 85% prípadov) trpí nezhubným nádorom hypofýzy. Nádorové bunky produkujú veľké množstvo hormónu ACTH, ktorý stimuluje nadobličky k nadprodukcii kortizolu.

Približne v 15% prípadov Cushingovho syndrómu je jeho príčinou nádor nadobličiek, veľmi vzácne oboch nadobličiek. Nádor produkuje kortizol bez ohľadu na regulačné mechanizmy.

Nech už je príčina Cushingovho syndrómu akákoľvek, výsledok je vždy rovnaký – v tele sa tvorí viac kortizolu ako telo potrebuje. To vedie k pomalému rozvoju súboru klinických príznakov, ktoré sú pre Cushingov syndróm typické.

PREČO JE LIEČBA DÔLEŽITÁ

Ak sa liečba nezačne, môžu sa pri psovi vyvinúť ďalšie poruchy, ktoré oslabia jeho telo a vyžadujú nákladnú liečbu.

Keď odhliadneme od toho, že kvalita života psa s neliečeným Cushingom je veľmi znížená, hrozí tiež nebezpečné rozvinutie niekoľkých závažných komplikácií. Je to diabetes mellitus (nedostatok inzulínu spôsobujúci vysokú hladinu krvného cukru), pľúcna tromboembólia, infekcie obličiek, infekcie močových ciest a zápal pankreasu.

ROZPOZNANIE PRÍZNAKOV CUSHINGOVHO SYNDRÓMU

Cushingovým syndrómom častejšie trpia staršie psy menších plemien. Najnápadnejšími príznakmi sú vypadávanie srsti, ovisnuté brucho, kožné ochorenia, zmena správania, časté močenie a zvýšená chuť do jedla.

S Cushingovým syndrómom sa zvyčajne stretávame pri starších psoch. Častejšie postihuje malé plemená. Hlavné príznaky ochorenia sú podobné príznakom normálneho starnutia. To môže spôsobiť určité ťažkosti s diagnostikou a neskôr pri sledovaní priebehu ochorenia. Je dobré si kedykoľvek v priebehu života psa robiť poznámky o zmenách v jeho správaní a vzhľade.

Medzi najnápadnejšie príznaky Cushingovho syndrómu patria:

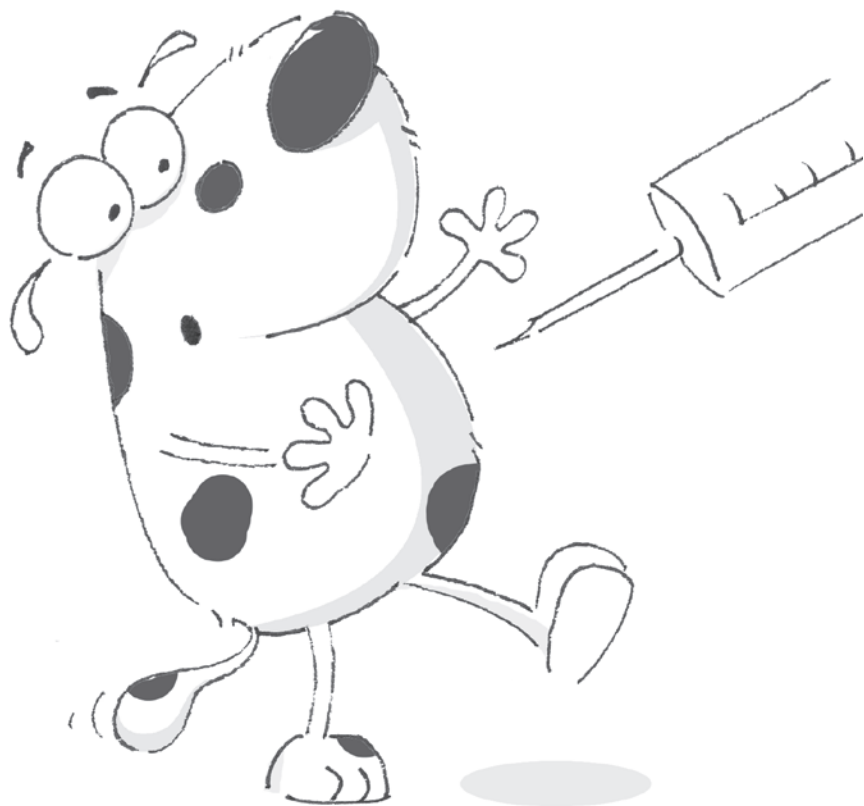
- zvýšený príjem tekutín
- časté močenie a možná inkontinencia
- nadmerná chuť k príjmu potravy
- prevísajúce brucho
- stenčená koža
- vypadávanie srsti a opakované kožné ochorenia
- strata svaloviny
- letargia
- dýchavičnosť

Pri každom pacientovi sa choroba môže prejavovať inak a nemusia sa pri ňom nevyhnutne rozvinúť všetky menované príznaky.

Ak máte o welfare svojho psa obavy, kontaktujte ihneď svojho veterinára.

RANNÉ ŠTÁDIUM

Prvé príznaky môžu veterinára upozorniť na hroziaci Cushingov syndróm. Diagnóza nie je vždy jednoduchá. Váš pes musí podstúpiť rad vyšetrení.

PODOZRIVÉ PRÍZNAKY

Prvé podozrenie na Cushingov syndróm vysloví Váš veterinár na základe klinických príznakov. Napríklad ste mohli priviesť svojho psa na vyšetrenie, pretože ste si všimli, že viac pije a močí. Veterinár si všimne zmien v celkovom vzhľade zvierťa, napríklad ochabnutého a prevísajúceho brucha. Niekedy ho môžu k vysloveniu podozrení viesť výsledky pravidelného vyšetrenia krvi.

Vo väčšine prípadov sa príznaky Cushingovho syndrómu objavujú postupne a zmeny vo vzhľade a správaní psa možno ľahko prehliadnuť.

PRESNÁ DIAGNOSTIKA

Ak veterinár má podozrenie na možný Cushingov syndróm, potrebuje vykonať špeciálne vyšetrenie krvi, aby podozrenie potvrdil. Odporúča sa tiež vykonať všeobecné celkové vyšetrenie krvi, ktoré odráža celkový stav organizmu.

Uviedli sme, že koncentrácia kortizolu v plazme pri zdravých aj chorých psoch v priebehu dňa kolíše. Diagnózu preto nemožno vysloviť len na základe zmerania kortizolu v krvi. Existujú rôzne testy, ktoré slúžia na diagnostiku Cushingovho syndrómu.

Jednou z možností je opakovane kontrolovať pomer kortizolu a kreatinínu v moči psa. Jeden z náročnejších testov sa nazýva ACTH stimulačný test a druhý supresívny test s nízkou dávkou dexamethazónu. Niekedy je potrebné urobiť testy všetky.

Pri ACTH stimulačnom teste sa odoberie vzorka krvi, pacientovi sa následne podá syntetický hormón ACTH a po stanovenej dobe sa krv odoberie znovu. V oboch vzorkách sa zmeria hladina kortizolu. Týmto testom sa overí, ako nadobličky Vášho psa reagujú na reguláciu.

ZÍSKANIE SPRÁVNÝCH VÝSLEDKOV

Budete musieť ponechať psa u veterinára na niekoľko hodín alebo na deň. Veterinár sa môže rozhodnúť vykonať aj test na rozlíšenie, či sa jedná o nádor hypofýzy alebo nadobličiek.

LIEČBA CUSHINGOVHO SYNDRÓMU

Cushingov syndróm nemožno liečiť, ale možno úspešne potlačovať jeho príznaky pomocou liekov. Jediným registrovaným liekom na liečbu Cushingovho syndrómu je Vetoryl®. Obsahuje trilostan, chemickú látku, ktorá blokuje produkciu kortizolu.

Vetoryl® Cushingov syndróm nelieči, ale veľmi úspešne ho môže tlmieť a zlepšovať tak v nasledujúcich rokoch kvalitu života Vášho psa. Vetoryl® je jediným registrovaným liekom na liečbu Cushingovho syndrómu pri psoch a obsahuje aktívnu zložku trilostan, ktorý rýchlo znižuje produkciu kortizolu nadobličkami.

PRIEBEŽNÁ STAROSTLIVOSŤ

Váš pes bude vyžadovať starostlivé sledovanie a pravidelné kontroly. Ako náhle Vám veterinár povie, že pes je stabilizovaný, budete chodiť na kontroly každé tri mesiace. Niekedy je v priebehu liečby nutné dávkovanie Vetorylu® upraviť.

Najskôr bude Váš pes dostávať odporúčanú počiatočnú dávku Vetorylu® podľa svojej telesnej hmotnosti. Po desiatich dňoch by mal prísť na kontrolu. Pravidelne bude vyšetrovaný jeho klinický stav a krv.

Reakciu pacienta na Vetoryl® bude Váš veterinár hodnotiť na základe:

Zlepšenia klinických príznakov

Vo väčšine prípadov možno už v priebehu niekoľkých týždňov liečby očakávať pokles nadmernej chuti k jedlu a nižší príjem vody. Ďalšie klinické príznaky sa môžu upraviť až v priebehu 3-6 mesiacov.

Vyšetrenie krvi

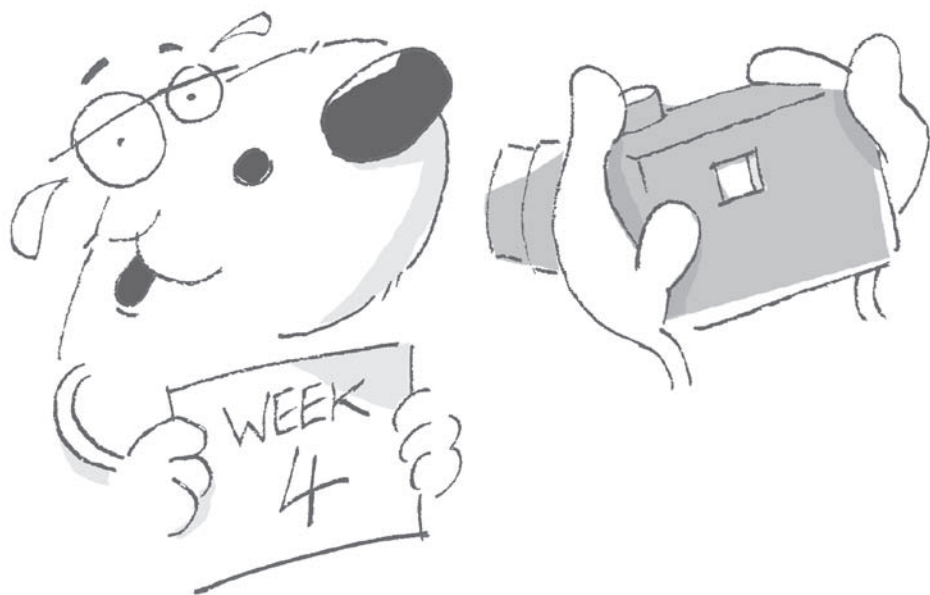
Účinnok Vetorylu® sa hodnotí na základe rutinného vyšetrenia krvi a výsledkov ACTH stimulačného testu. Vykonáva sa po 10 dňoch, 4 týždňoch, 12 týždňoch a následne každé 3 mesiace od začatia liečby.

Na začiatku liečby sú kontroly častejšie, aby sa stanovila optimálna dávka Vetorylu®. Je to dôležité aj z dôvodu zníženia pravdepodobnosti vzniku vedľajších príznakov liečby alebo komplikácií, ktoré by psovi mohli ublížiť.

Ako náhle je Váš veterinár s dávkou lieku aj priebehom liečby spokojný, odporúča sa vykonávať kontrolu každé 3 mesiace. Ďalšia úprava dávky sa potom vykoná podľa potreby.

ČO BY SOM MAL VEDIEŤ O VETORYLE®?

Teraz, keď je Váš pes liečený, mali by ste čoskoro zaznamenať niektoré zlepšenia. Je dôležité, aby ste dodržiavali odporúčanie svojho veterinára.

Nižšie sú uvedené odpovede na niektoré Vaše otázky, týkajúce sa Vetorylu®

Prečo musím podávať Vetoryl® každý deň?

Aktívnou zložkou Vetorylu® je látka zvaná trilostan. Trilostan má krátkodobý účinok a musí sa podávať každý deň, aby bola liečba úspešná.

Ako mám Vetoryl® psovi podávať?

Vetoryl® sa dodáva v kapsliach rôznych veľkostí. Správnu dávku Vám určí veterinár. Odporúčame Vetoryl® podávať ráno, súčasne s krmivom, pretože je tak jednoduchšie naplánovať kontrolné vyšetrenie, ktoré by malo prebiehať 4-6 hodín po podaní lieku.

Čo ak zabudnem liek podať?

Poradte sa s veterinárom. NIKDY nepodávajte na druhý deň dvojnásobnú dávku.

Ako dlho bude môj pes vyžadovať liečbu?

Väčšina psov vyžaduje liečbu Vetorylom® po celý zvyšok života.

Za ako dlho dôjde u psa ku zlepšeniu?

Niektoré príznaky Cushingovho syndrómu ako je letargia, smäd, zvýšený príjem potravy a časté močenie, ustupujú rýchlo, často v priebehu prvých dvoch týždňov liečby. Kožné zmeny a lysé miesta sa upravia za 3-6 mesiacov.

Musím chodiť k veterinárovi na kontroly?

Áno. Je dôležité, aby prvá kontrola prebehla po 10 dňoch, druhá o 4 týždne, tretia o 12 týždňov a potom každé 3 mesiace po začatí liečby.

Ak sa stav Vášho psa kedykoľvek v priebehu liečby Vetorylom® zhorší, liek vysadte a čo najskôr sa poraďte so svojím veterinárom.

Má Vetoryl® nejaké vedľajšie účinky?

Vetoryl® je pri väčšine psov dobre tolerovaný. Ak sa pri Vašom psovi počas liečby Vetorylom® objavia niektoré príznaky, napríklad letargia, vracanie, hnačka alebo nechutenstvo, ihneď liečbu ukončite a čo najskôr kontaktujte svojho veterinára.

Zmätlo Vás príliš mnoho odborných výrazov?

Nemajte obavy. Uvádzame tu niekoľko výrazov a ich definície.

ACTH

Skratka pre adrenokortikotropný hormón. Tento hormón vzniká v hypofýze a stimuluje produkciu ďalších hormónov, vrátane kortizolu v nadobličkách.

ACTH stimulačný test

Tento test je určený k presnému zisťovaniu množstva kortizolu, ktoré sa uvoľňuje do krvného obehu.

Adrenálny hyperadrenokorticismus (ADH)

Forma Cushingovho syndrómu, vyvolaná nádorom nadobličiek.

Cushingov syndróm

Iné označenie pre hyperadrenokorticismus. Ide o hormonálne ochorenie, ktoré sa vyznačuje nadmernou produkciou kortizolu. Syndróm je pomenovaný podľa Harveyho Williama Cushinga (1869-1939), priekopníka neurochirurgie. Cushingov syndróm označuje súbor klinických príznakov vyvolaných uvedenou poruchou.

Enzým

Bielkovina, ktorá spúšťa v tele špecifické chemické reakcie.

Glukokortikoidy

Skupina hormónov, zvaných tiež steroidy. Sú uvoľňované z nadobličiek a ovplyvňujú telesný metabolizmus. Medzi glukokortikoidy patrí kortizol.

Hormón

Hormóny fungujú ako chemické správy pre telesné orgány a stimulujú ich k určitým životným procesom, zatiaľ čo iné môžu potlačovať.

Hyperadrenokorticismus (HAC)

Iný názov pre Cushingov syndróm.

Hypofýza

Žľaza, ktorá sa nachádza na spodnej strane mozgu. Hypofýza vytvára hormón ACTH, ktorý stimuluje v nadobličkách produkciu kortizolu a jeho uvoľňovanie do obehu.

Hypofyzárny hyperadrenokorticismus (PDH)

Forma Cushingovho syndrómu, vyvolaná nádorom hypofýzy.

Kortizol

Prirodený hormón tela, ktorý sa vylučuje počas stresu a má tiež protizápalový účinok.

Metabolizmus

Fyzikálne a chemické procesy, ktorými sa telo buduje a udržuje. Metabolizmus je proces premeny potravy na energiu.

Nadobličky

Dve malé žľazy s vnútornou sekréciou, ktoré sa nachádzajú pri prednom okraji oboch obličiek. Produkujú hormóny, ktoré v tele regulujú metabolizmus, krvný tlak a rovnováhu tekutín. Jedným z hormónov nadobličiek je kortizol.

Trilostan

Aktívna liečivá látka, ktorá blokuje produkciu kortizolu.

Vetoryl®

Liek s aktívnou zložkou trilostan, ktorý vyvinula spoločnosť Dechra Veterinary Products na liečbu Cushingovho syndrómu u psov.

RÝCHLY SPRIEVODCA

Tu uvádzame zoznam základných údajov, ktoré si musíte o Vetoryle® zapamätať.

NA ČO NEZABUDNÚŤ:

- Podávajte Vetoryl® Capsules ráno spoločne s krmivom, aby sa lepšie vstrebával. Umožňuje to tiež ľahšie naplánovať kontrolné vyšetrenie, ktoré má prebiehať 4-6 hodín po podaní lieku.
- Dodržujte pravidelné kontroly u veterinára.
- Poznamenajte si hmotnosť Vášho psa, spotrebu vody, apetít a frekvenciu močenia pred začatím liečby, aby ste neskôr mohli sledovať zmeny vyvolané liečbou. Ak máte akékoľvek pochybnosti, poraďte sa s veterinárom.
- Kontaktujte veterinára ihneď, ako náhle Váš pes počas liečby Vetorylom® začne odmietajú potravu, vodu, prestane močiť alebo sa cíti zle.
- Po manipulácii s Vetorylom® si umyte ruky.
- Po stabilizácii pacienta si dohodnite kontroly každé tri mesiace, aby bol správne sledovaný priebeh liečby.
- Je vhodné urobiť si fotodokumentáciu pred začatím liečby. Niektoré liečebné pokroky, ako rast srsti alebo zlepšenie ovísajúceho brucha, sú postupné a nie je možné ich hodnotiť zo dňa na deň.

ČO NEROBIŤ:

- Nepochte kapsle!
- Nemanipulujte s liekom, ak ste gravidná alebo plánujete otehotnieť!
- Nemeňte Vášmu psovi dávku lieku bez rady veterinára!

Zabezpečte každodenné pravidelné podávanie Vetorylu®. Svoju liečbu neukončujte, ani keď zaznamenáte výrazné klinické zlepšenie – napr. apetít psa sa vráti do normálu alebo pomínie inkontinencia. Vetoryl® reguluje nadprodukciju kortizolu, ale nelieči príčinu choroby.

Dôležité je sledovanie liečby na pravidelných kontrolách. Len tak môže veterinár zaistiť najlepšiu možnú starostlivosť.

Nezabudnite si dohodnúť u veterinára nasledujúcu kontrolu po troch mesiacoch. To je to najdôležitejšie, pretože:

- Je väčšia pravdepodobnosť odhalenia a liečby iných skrytých ochorení.
- Môže byť potrebné upraviť dávku lieku.
- Môžete konzultovať svoje obavy ohľadom zdravia pacienta, ak nejaké vzniknú.
- Môžete predísť možným nežiaducim účinkom liečby.

Vetoryl® obsahuje trilostane

Cymedica SK, spol. s r.o.

Družstevná 1415/8

960 01 Zvolen

tel.: +421 45 54 0 00 40

fax: +421 45 54 0 00 41

email: info@cymedica.sk

www.dechra.com

Dechra Veterinary Products is a trading division of Dechra Ltd.

